

Sebastian Tynkkynen ps

Toimenpidealoite päästökauppatulojen käyttämisestä turvealan tukemiseen

Eduskunnalle

Kuluvan hallituskauden aikana koko turveala on joutunut kohtuuttoman myllerryksen kohteeksi. Lyhyessä ajassa kokonaiselta elinkeinolta romutettiin tulevaisuudennäkymät. Tämän äkillisen suunnanmuutoksen vaikutukset osuvat erityisen voimakkaasti paikalliselle tasolle, jopa yksittäisiin kuntiin, joissa vaikutukset voivat olla hyvin pitkäaikaisia. Monilla paikkakunnilla turveala on muodostanut merkittävän osan työpaikoista suoraan tai välillisesti. Näillä alueilla ollaan nyt lohduttoman tilanteen edessä, kun työpaikat häviävät, eikä korvaavia ole saatavilla.

Työllisyysnäkökulman ohella tulee kuitenkin muistaa turpeen laajempi merkitys koko yhteiskunnalle. Turve on ollut tärkeä osa huoltovarmuuttamme, energiaomavaraisuuttamme sekä kasvu- ja kuiviketurpeen myötä merkittävä osa myös kotimaista ruuantuotantoamme. Energiaturvetta ei voida päästövähennyksien nimissä siirtää historiankirjoihin ilman, että sillä olisi huomattavia vaikutuksia kaikkiin näihin edellä mainittuihin osa-alueisiin. Hyvä osoitus turpeen merkityksestä ja käyttökelpoisuudesta onkin saatu kuluneen talven aikana. Kylmä talvi osaltaan aiheutti sen, että turvetta on Suomessa poltettu suunniteltua enemmän. Koska turpeen nostotoimintaa oli jo ajettu alas, paikoin jouduttiin polttamaan turvevarastoja tyhjiksi.

Nykyisessä maailmantilanteessa turvetuotannon alasajo ja turvevarastojen tyhjentyminen asettuvat kokonaan uuteen ja vielä aiempaakin synkempään valoon. Ukrainan sota järjittää maailman energiamarkkinoita, ja tämän vaikutukset ulottuvat myös Suomeen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Turpeen käyttökelpoisuus ja sen rooli huoltovarmuuden takaajana on tullut viimeistään nyt kaikille selväksi. On selvää, että turvetuotannon äkillinen alasajo on ollut vakava virhe, joka hallituksen on korjattava. Turvetta tullaan tarvitsemaan tulevina vuosina odotettua enemmän, joten koko elinkeinon toimintamahdollisuuksia on nyt syytä parantaa.

Hallituskauden aikana tehdyt turvealaa kurittavat päätökset sekä turvealan imagoa mustaava viestintä ovat olleet nopeuttamassa alan alasajoa. Turvealalla koettu hallitsematon romahdus oli seurausta siitä, että hallituksen turvestainen politiikka osui samaan ajankohtaan päästöoikeuksien äkillisen hinnannousun kanssa. Turpeen poltosta tuli kannattamatonta, kuten sen myötä myös turpeen nostosta. Hallituksen turvealalle lupaama tukipakettikin takkusi pahasti, eikä se ollut kokonaisuudessaan sellainen, jota tässä tilanteessa voitaisiin pitää ratkaisuna. Turvetuotannosta luopumisen ei tule nyt olla Suomessa tavoitteena, vaan tavoitteena tulee olla hallituksen aiempia suunnitelmia vahvempi turvetuotanto.

Toimenpidealoite TPA 53/2022 vp

Pitkin hallituskautta hallitus on pyrkinyt väistelemään vastuutaan turvealalla nähdystä romahduksesta. Se on osittain pyrkinyt pesemään käsiään alan kohtaamasta ahdingosta vetoamalla päästöoikeuksien hinnannousuun, johon se ei ole voinut vaikuttaa. Tämä on kuitenkin harhaanjohtavaa, sillä hallitus voi kuitenkin vaikuttaa siihen, miten tätä hinnannousua kompensoitaisiin.

Vaikka päästöoikeuksien hinnannousu ei kokonaistaloudellisesti tee Suomesta voittajaa, on sillä valtion näkökulmasta myös positiivinen seuraus. Valtion saamat tulot päästöoikeuksien huutokaupasta ovat kasvaneet varsin nopeasti ja tuntuvasti. Vuonna 2021 päästökauppatulot liki kaksinkertaistuivat edelliseen vuoteen verrattuna ja olivat viime vuonna yhteensä noin 409 miljoonaa euroa. Kasvua odotettiin nähtävän myös tämän vuoden tuloissa. Ukrainan sodan vuoksi tässä voidaan nähdä heiluntaa lyhyellä aikavälillä, mutta ainakin pidemmällä aikavälillä päästökauppatulojen kasvua on perusteltua odottaa.

Euroopan komissio on kasvavien rahavirtojen myötä ehdottanut, että jatkossa osa EU-jäsenmaiden saamista päästökauppatuloista ohjattaisiin suoraan EU:n käytettäväksi. Tätä suuntausta ei voida pitää Suomen kannalta hyväksyttävänä. On äärimmäisen tärkeää pitää kiinni siitä, että päästökaupasta saatavat tulot pysyvät jatkossakin EU:n talousarvion sijaan omassa budjetissamme. Sen lisäksi niitä tulisi ohjata paikkaamaan niitä seurauksia, joita päästöjen vähentämisestä kansallisesti aiheutuu. Koska turveala on joutunut kunnianhimoisten ilmastotoimien tallomaksi, olisi oikeudenmukaista käyttää kasvaneita päästökauppatuloja ahdinkoon ajautuneen turvealan tukemiseen. Tämänhetkisessä maailmantilanteessa se olisi myös Suomen kokonaisedun kannalta enemmän kuin perusteltua.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin käyttääkseen päästökauppatuloja turvealan toimintamahdollisuuksien parantamiseen.

Helsingissä 2.5.2022

Sebastian Tynkkynen ps